

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria limbii române (Noțiuni fundamentale)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”
1.2. Facultatea	Litere
1.3. Departamentul	Limba română și lingvistică generală
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limba și literatura română B / Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Istoria limbii române (Noțiuni fundamentale)				Codul disciplinei		LLR5221				
2.2. Titularul activităților de curs				Lect. univ. dr. Maria ALDEA								
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic				Lect. univ. dr. Maria ALDEA								
2.4. Anul de studiu		III	2.5. Semestrul		5	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		Conținut	DS
											Obligativitate	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar / curs practic	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar / curs practic	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat (consiliere profesională)					12
Examinări					2
Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					14
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				70	
3.8. Total ore pe semestru				98	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Filologie romanică, Dialectologie, Limbă română
4.2. de competențe	Noțiuni generale privind <i>România</i> ; Cunoștințe generale referitoare la configurația teritorială a dacoromânei; Cunoștințe generale de limba română

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu tablă și videoproiector
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	Sală dotată cu tablă și videoproiector

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<ul style="list-style-type: none">Deprinderea metodologiei și a instrumentarului de lucru în investigarea faptelor de limbă din perspectivă diacronicăUtilizarea informației teoretice în aplicații practiceCapacitatea de a aborda diacronic fenomene lingvistice și fapte de limbăAprofundarea informațiilor privind formarea limbii și a poporului românÎnsușirea principalelor etape ale formării poporului român și ale constituirii limbii româneÎnsușirea principalelor direcții în evoluția scrisului românescDeprinderea tehnicii de lectură, interpretare și transcriere a textelor românești redactate cu grafie chirilicăPerfecționarea și eficiența comunicării discursive (conversaționale, literare și didactice) prin abordarea unor subiecte lingvistice din perspectivă evolutivă
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">Utilizarea componentelor domeniului istoria limbii române în deplină concordanță cu etica profesionalăAplicarea cunoștințelor de istorie culturală și de gramatică istorică și contemporană (fonetică, lexicologie, morfosintaxă) în argumentarea/analiza unor fapte de limbăRelaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none">Cunoașterea de către studenți atât a tendințelor actuale în cercetarea diacronică a limbii române, cât și a instrumentarului necesar în abordarea unui fenomen lingvistic/fapt de limbă din perspectivă diacronică
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">Însușirea de către studenți a unor informații relevante privind formarea limbii și a poporului român, filiația latină a limbii române, rezistența structurii lingvistice a românei, contactul lingvistic și cultural al românei cu alte limbi și culturi, individualitatea limbii române între limbile romaniceDezvoltarea capacității de a investiga și de a înțelege un fenomen lingvistic/fapt de limbă diacronicUtilizarea informației teoretice în aplicații practice

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
(Curs 1, data ...) CURS INTRODUCATIV 1. Introducere 2. Istoria limbii române: obiect, disciplină, metodă(e) 3. Scurt istoric al disciplinei: direcții și reprezentanți 4. Lucrări românești și străine referitoare la istoria limbii	Curs interactiv, cu fundament de prelegere	
(Curs 2, data ...) T ₁ . INDIVIDUALITATEA LIMBII	Curs interactiv, cu fundament de	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

ROMÂNE ÎNTRE LIMBILE ROMANICE (SCRIERE, GRAMATICĂ, LEXIC) 1. Introducere 2. Conceptul de "individualitate lingvistică" 3. Individualitatea limbii române 3.1. Nivelul ortografic 3.2. Nivelul fonetico-fonologic 3.3. Nivelul morfosintactic 3.4. Nivelul lexical	prelegere	
(Curs 3, data ...) T ₂ . IDENTITATE ȘI ALTERITATE, CENTRU ȘI MARGINE: "ROMÂN". GEOGRAFIA MITICĂ ȘI GEOGRAFIA REALĂ A DACIEI 1. Etnonimul <i>român</i> 2. Urme de civilizație în spațiul carpato-dunărean 3. Geto-dacii 3.1. Izvoare literare cu privire la geto-daci 3.2. Limba și scrierea dacilor 3.3. Rituri de înmormântare și religie la geto-daci 4. Organizarea în stat	Curs interactiv, cu fundament de prelegere	
(Curs 4, data ...) T ₃ . ÎNTRE ORIENT ȘI OCCIDENT: LIMBA ROMÂNĂ. GENEZA A. Moștenirea traco-dacă 1. Introducere 2. Criterii de recunoaștere a elementelor traco-dace 3. Materialul lingvistic traco-dac 3.1. Glose 3.2. Nume dace de plante 3.3. Nume proprii 3.4. Inscriptii 4. Particularități gramaticale și lexicale 4.1. Fonetica 4.2. Morfologia 4.3. Elementul lexical 4.3.1. Elemente lexicale autohtone certe 4.3.2. Elemente lexicale autohtone probabile 4.3.3. Repartiția lexico-semantică	Curs interactiv, cu fundament de prelegere	
(Curs 5, data ...) B. Filiația latină a limbii române B ₁ . Romanizare 1. Organizarea provinciei Dacia 2. Romanizarea: definiție 3. Factorii romanizării 4. Etapele romanizării 5. Concluzii B ₂ . Continuitate 1. Introducere 2. Teritoriul de formare a limbii și a poporului român B ₃ . Limba latină 1. Limba latină și variantele ei 2. Izvoarele latinei populare 3. Lexicul latinei populare	Curs interactiv, cu fundament de prelegere	
(Curs 6, data ...) T ₄ . LIMBA ROMÂNĂ: ELEMENTE SPECIFICE NOULUI SISTEM LINGVISTIC 1. Epoca de formare 2. Schimbări fonetice 3. Elemente specifice noului sistem lingvistic 3.1. fonetice 3.2. morfologice 4. Româna primitivă comună: introducere 5. Dialectele limbii române 6. Particularități regionale ale românei comune	Curs interactiv, cu fundament de prelegere	
(Curs 7, data ...) T ₅ . CONTACTE CULTURAL-ISTORICE ȘI LINGVISTICE A. Influența slavă 1. Introducere 1.1. Vechimea împrumuturilor slave în limba română 1.2.	Curs interactiv, cu fundament de prelegere	

<p>Clarificare terminologică: vechea slavă, slavonă 2. Particularități lingvistice 2.1. nivel fonetic 2.2. nivel morfologic 2.3. nivel lexical B. Influențe străine exercitate asupra limbii române 1. Introducere 2. Influența maghiară 3. Influența turcă 4. Influența greacă 5. Alte influențe străine exercitate asupra limbii române</p>		
<p>Bibliografie DIMITRESCU, Florica <i>et alii</i>, <i>Istoria limbii române. Fonetică, Morfosintaxă, Lexic</i>, București, E.D.P., 1978, p. 24–115. IVĂNESCU, G., <i>Istoria limbii române</i>, Iași, Junimea, 1980, p. 47–440. PUȘCARIU, Sextil, <i>Limba română. I. Privire generală</i>, București, Minerva, 1976, p. 155–350. SALA, Marius și Liliana Ionescu-Ruxăndoiu (coord.), <i>Istoria limbii române</i>, volumul I, București, Univers Enciclopedic Gold, 2018, p. 21–563.</p> <p>PRECIZARE: Fiecare temă abordată este însoțită de o bibliografie selectivă care să permită orientarea/aprofundarea.</p>		
8.2 Seminar / curs practic	Metode de predare	Observații
1. Seminar introductiv (prezentare obiective, tematică, bibliografie, evaluare)	Activ-participative, exercițiu, analiză, explicație	
2. Transcriere: analiză	Activ-participative, exercițiu, analiză, explicație	
3. Transcriere: analiză	Activ-participative, exercițiu, analiză, explicație	
4. Elemente lingvistice moștenite: analiză	Activ-participative, exercițiu, analiză, explicație	
5. Elemente lingvistice moștenite: analiză	Activ-participative, exercițiu, analiză, explicație	
6. Elemente lingvistice moștenite: analiză	Activ-participative, exercițiu, analiză, explicație	
7. Seminar recapitulativ în vederea pregătirii examenului	Activ-participative, exercițiu, analiză, explicație	
<p>Bibliografie EDROIU, Nicolae, <i>Paleografia româno-chirilică (sec. XVI-XIX)</i>, Cluj-Napoca, Accent, 2001. GHEȚIE, Ion și Al. Mareș, <i>Introducere în filologia românească. Probleme, metode, interpretări</i>, București, Editura enciclopedică română, 1974. VIERU, Roxana, <i>Paleografia – știință auxiliară a filologiei</i>, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2024. VÎRTOSU, Emil, <i>Paleografia româno-chirilică</i>, București, Editura Științifică, 1968. Dicționare explicative și etimologice ale limbii române (www.dexonline.ro). Textele propuse spre analiză se vor comunica studenților în primul seminar.</p>		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

- Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă în alte centre universitare din țară și din străinătate.
- Pe parcursul celor trei ani de studiu, studenții participă la diverse sesiuni științifice, simpozioane, concursuri de limbă și literare organizate de foruri românești și străine, valorificând informațiile dobândite.
- La absolvirea facultății, licențiații vor avea cunoștințe temeinice de diacronie a limbii române și vor stăpâni cu fermitate instrumentarul de investigație diacronică a faptelor de limbă.
- Licențiații în domeniul Limbă și literatură pot deveni: profesor în învățământul gimnazial, consilier învățământ, referent relații externe, documentarist, referent difuzare carte, lector carte, filolog, interpret, referent literar, secretar literar, traducător, comentator publicist, corector, corespondent special, corespondent radio, corespondent presă, editorialist, lector presă / editură, redactor, secretar de redacție, lector scenarii, asistent de cercetare în filologie. De asemenea, aceștia pot fi: secretar (studii superioare), asistent manager (studii superioare), consultant lingvistic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de a înțelege și de a analiza fenomenele lingvistice/faptele de limbă din perspectivă diacronică. Însușirea principalelor direcții ale evoluției socioculturale și lingvistice a limbii române.	Examen scris	70%
10.5 Seminar / curs practic	Capacitatea de a înțelege și de a analiza fenomenele lingvistice/faptele de limbă din perspectivă diacronică. Capacitatea de a transcrie și de a interpreta texte/secvențe textuale redactate cu slove chirilice.	Procentele aferente seminarului corespund unei note obținute prin validarea a două segmente: (a) activitate; (b) prezență (60%).	30%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • însușirea corectă a noțiunilor teoretice și aplicarea acestora în analiza fenomenelor lingvistice/faptelor de limbă specifice limbii române • asimilarea conceptelor de operare în domeniul istoriei limbii române 			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
--	--

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții

Data completării:
22.01.2025

Numele și semnătura titularului de curs

Maria ALDEA

Semnătura titularului de seminar/
curs practic
Maria ALDEA

Data avizării în Departament:
22.01.2025

Numele și semnătura directorului de departament

Daiana-Theodora CUIBUS

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului